

IV. Báthory István Nemzetközi Történelem Verseny

A verseny kiírói:

A Szegedi Tudományegyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar Történeti Intézet Középkori és Kora Újkori Magyar Történeti Tanszék, valamint az SZTE Báthory István Gyakorló Gimnázium és Általános Iskola.

A verseny célja

A verseny célja, hogy a tehetséges diákok számára lehetőséget biztosítson a történelem egyes korszakainak mélyebb megismerésére, valamint képességeik sokoldalú, korszerű fejlesztésére. Kiemelt hangsúlyt kap a történelmi források értő használata, az ezekből való ismeretszerzés, a történelmi szaknyelv helyes alkalmazása, a térbeli és időbeli tájékozódás, valamint a kommunikációs és problémamegoldó készségek fejlesztése.

Jelentkezés és nevezés

Nevezési határidő: 2026. december 4.

A jelentkezés a Szegedi Tudományegyetem Modulo rendszerén keresztül történik.

Jelentkezési lap: <https://modulo.szte.hu/bathory/forms/details/2814618>

A jelentkezéshez regisztráció és egy űrlap kitöltése szükséges. Ehhez segédlet itt érhető el: https://drive.google.com/file/d/1ImXBBoonN5-iVBRhQIJxKWU8_k6wq7qs/view?usp=drive_link

A versenyen való részvétel díjmentes. A résztvevő iskoláknak biztosítaniuk kell a technikai feltételeket (internetkapcsolat, számítógép).

A verseny résztvevői:

Magyarországi és határon túli négy- és hatosztályos gimnáziumok, valamint a technikumok és szakgimnáziumok 9–10–11., továbbá a nyelvi előkészítő évfolyamon tanuló diákok vehetnek részt a verseny kategóriáinál feltüntetett rendszerben.

A verseny kategóriái:

I. kategória: 9. évfolyam (nyelvi előkészítő évfolyam esetében a rendes érettségi évét három évvel megelőző évfolyam)

II. kategória: 10. évfolyam (nyelvi előkészítő évfolyam esetében a rendes érettségi évét két évvel megelőző évfolyam)

III. kategória: 11. évfolyam (nyelvi előkészítő évfolyam esetében a rendes érettségi évét egy évvel megelőző évfolyam)

Versenyidőpontok és témakörök

Évfolyam	Forduló	Témakör / Korszak	Időpont
9. évfolyam	I. forduló	<i>Egyetemes történelem:</i> Civilizáció és államszervezet az ókorban; Vallások az ókorban	2026. december 15.
10. évfolyam	I. forduló	<i>Egyetemes történelem:</i> Az Arab Birodalom és az iszlám. Nagy Károly birodalma; A középkori Európa; A kora újkor; <i>Magyar történelem:</i> A magyar nép eredete és az Árpád-kor; A középkori Magyar Királyság fénykora	2026. december 15.
11. évfolyam	I. forduló	<i>Egyetemes történelem:</i> A kora újkor; A felvilágosodás kora; Az új eszmék és az iparosodás kora; A nemzetállamok születése és a szocialista eszmék megjelenése <i>Magyar történelem:</i> A török hódoltság kora Magyarországon; Magyarország a XVIII. században; A reformkor; A forradalom és a szabadságharc	2026. december 15.
9. évfolyam	II. forduló	I. forduló témái, valamint <i>Egyetemes történelem:</i> Hódító birodalmak	2027. január 26.
10. évfolyam	II. forduló	I. forduló témái, valamint <i>Magyar történelem:</i> A török hódoltság kora Magyarországon	2027. január 26.
11. évfolyam	II. forduló	I. forduló témái, valamint <i>Egyetemes történelem:</i> A nagy háború témakör 1914-ig, <i>Magyar történelem:</i> A dualizmus kora	2027. január 26.

9. évfolyam	III. forduló	Szóbeli: <i>Egyetemes történelem:</i> A középkori Európa; <i>Magyar történelem:</i> A magyar nép eredete és az Árpád-kor 1116-ig Kreatív feladat az évfolyam számára kijelölt tematikákból	2027. március 19–20.
10. évfolyam	III. forduló	Szóbeli: <i>Egyetemes történelem</i> A kora újkor; A felvilágosodás kora <i>Magyar történelem:</i> A török hódoltság kora Magyarországon; Magyarország a XVIII. században Prezentáció: Mohács után – kettős királyválasztás Magyarországon	2027. március 19–20.
11. évfolyam	III. forduló	Szóbeli: <i>Egyetemes történelem:</i> A nemzetállamok születése és a szocialista eszmék megjelenése; A két világháború között <i>Magyar történelem:</i> A reformkor; A forradalom és a szabadságharc; A dualizmus kora <i>Magyar és egyetemes történelem:</i> A nagy háború; Az átalakulás évei Prezentáció: Bethlen Gábor fejedelemsége	2027. március 19–20.

A verseny három fordulóból áll

I. forduló – 2026. december 15.

A feladatsort a versenyzők saját iskolájukban, tanári felügyelet mellett, CooSpace-teszt formájában töltik ki.

Témakörök:

9. évfolyam:

Egyetemes történelem: Civilizáció és államszervezet az ókorban; Vallások az ókorban

10. évfolyam:

Egyetemes történelem: Az Arab Birodalom és az iszlám. Nagy Károly birodalma; A középkori Európa; A kora újkor;

Magyar történelem: A magyar nép eredete és az Árpád-kor; A középkori Magyar Királyság fénykora

11. évfolyam:

Egyetemes történelem: A kora újkor; A felvilágosodás kora; Az új eszmék és az iparosodás kora; A nemzetállamok születése és a szocialista eszmék megjelenése

Magyar történelem: A török hódoltság kora Magyarországon; Magyarország a XVIII. században; A reformkor; A forradalom és a szabadságharc

Eredmények kihirdetése: 2026. december 21-ig.

A feladatsor zárt végű kérdéseket tartalmaz, a kétszintű érettségi vizsga, valamint a kerettantervek (négy- és hat évfolyamos) követelményeire épül.

A teszt kitöltésére 45-60 perc áll rendelkezésre.

II. forduló – 2027. január 26.

Az első fordulóból a 75%-ot elérő tanulók jutnak tovább. A feladatsor nyílt és zárt végű kérdéseket tartalmaz. A kérdések 70%-a kétszintű érettségi vizsga és a kerettantervek (négy- és hat évfolyamos) követelményeire épül; 30%-a pedig a kötelező szakirodalmi témákat dolgozza fel. A feladatsort a versenyzők saját iskolájukban, tanári felügyelet mellett, CooSpace-teszt formájában töltik ki.

Témakörök:

9. évfolyam:

I. forduló témái, valamint

Egyetemes történelem: Hódító birodalmak

Kapcsolódó kötelező irodalom:

Masek Zsófia: *Attila sírjának nyomában. A jászalsószentgyörgyi késő szarmata kori halomsíros temető.* In: Ilon, Gábor (szerk.): *Régészeti nyomozások Magyarországon 2.0*, Martin Opitz Kiadó, Bp. 2019: pp. 205–224.

<https://www.szaktars.hu/martinopitz/view/ilon-gabor-szerk-regeszeti-nyomozasok-magyarorszagon-20-2019/?pg=206&layout=s>

10. évfolyam:

I. forduló témái, valamint

Magyar történelem: A török hódoltság kora Magyarországon

Kapcsolódó kötelező irodalom:

Brandl Gergely – Göncöl Csaba – Juhász Krisztina – Marton Gellért Ernő – Szabados János: *Kommunikáció és híráramlás: A Habsburg-oldal tárgyalási stratégiája az 1627. évi szőnyi békekötés során.* Aetas (2018) 33/4: pp. 108–124.

https://acta.bibl.u-szeged.hu/57280/1/aetas_2018_004_108-124.pdf

11. évfolyam: I. forduló témái, valamint

Egyetemes történelem: A nagy háború témakör 1914-ig,

Magyar történelem: A dualizmus kora

Kapcsolódó kötelező irodalom:

Deák Ágnes: *Konzervatív kiegyezési kísérlet 1863 tavaszán.* Századok (2019) 153/6: pp. 1233–1268.

https://epa.oszk.hu/03300/03328/00036/pdf/EPA03328_szazadok_2019_06_1233-1268.pdf

Eredmények kihirdetése: 2027. február 9-ig.

Pontazonosság esetén a nyílt végű feladatokra adott válaszok pontszáma dönt.

A feladatlap kitöltésére 90 perc áll rendelkezésre.

III. forduló – Döntő tervezett időpontja: 2027. március 19–20.

Résztevők: évfolyamonként a 15 legjobb versenyző.

Helyszínek:

1. nap (március 19.): SZTE Báthory István Gyakorló Gimnázium és Általános Iskola, 6722, Szeged, Szentháromság utca 2.

2. nap (március 20.): SZTE BTK 6722, Szeged, Egyetem utca 2.

A döntő menete:

1. nap: Szóbeli felelet előre megadott témákból, forrásalapú, max. 15 perc időtartamban (30 perc felkészülési idő, történelmi atlasz használható, a bizottság pontosító kérdéseket tehet fel).

2. nap: I. kategóriában kreatív feladatok megoldása (erről információt a döntőbe

jutottak kapnak), II-III. kategóriában előre elkészített prezentáció (PPT/Prezi, max. 10 perc)

Témakörök:

9. évfolyam:

Szóbeli:

Egyetemes történelem: A középkori Európa;

Magyar történelem: A magyar nép eredete és az Árpád-kor 1116-ig

Kreatív feladat az évfolyam számára kijelölt tematikákból.

10. évfolyam:

Szóbeli:

Egyetemes történelem A kora újkor; A felvilágosodás kora

Magyar történelem: A török hódoltság kora Magyarországon; Magyarország a XVIII. században

Prezentáció: Mohács után – kettős királyválasztás Magyarországon

Kötelező irodalom:

Papp Sándor: *Az Oszmán Birodalom, a Magyar Királyság és a Habsburg Monarchia kapcsolattörténete a békekötések tükrében (vázlat és adatbázis)*. Aetas (2018) 33/4: pp. 86–99.

https://acta.bibl.u-szeged.hu/57278/1/aetas_2018_004_086-099.pdf

Pálffy Géza: A bécsi udvar és a magyar rendek a 16. században. *Történelmi Szemle* 41 (1999) 3–4: 331–367.

Y:\Palovics_nyitott\Tortenelmi_Szemle\1999-3-4\331-367_palffy.vp

Barta Gábor: *Ilhíziók esztendeje (Megjegyzések a Mohács utáni kettős királyválasztás történetéhez)*. *Történelmi Szemle* 20 (1977) 1–30.

https://epa.oszk.hu/00600/00617/00127/pdf/EPA00617_tortenelmi_szemle_1977_1_001-030.pdf

Ajánlott irodalom:

Fodor Pál – Varga Szabolcs (szerk.): *Egy elfeledett magyar királyi dinasztia: a Szapolyaiak*. (BTK, 2020)

Pálffy Géza: *A Magyar Királyság és a Habsburg Monarchia a 16. században*. Budapest [több kiadás]

Barta Gábor: *Konszolidációs kísérlet Magyarországon a mohácsi csatavesztés után (Szapolyai János király kormányzása, 1526 nov.–1527 aug.)*. *Századok* 111 (1977) 635–680.

https://real-j.mtak.hu/13727/1/Szazadok_1977.pdf

11. évfolyam:

Szóbeli:

Egyetemes történelem: A nemzetállamok születése és a szocialista eszmék megjelenése; A két világháború között

Magyar történelem: A reformkor; A forradalom és a szabadságharc; A dualizmus kora

Magyar és egyetemes történelem: A nagy háború; Az átalakulás évei

Prezentáció: Bethlen Gábor fejedelemsége

Kötelező irodalom:

Papp Sándor: Újabb adatok Bethlen Gábor hatalomra kerülése történetéhez.

In: Dáné Veronka et al. (szerk.): *Bethlen Erdélye, Erdély Bethlene: A Bethlen Gábor trónra lépésének 400. évfordulóján rendezett konferencia tanulmányai*. Kolozsvár (Románia): Erdélyi Múzeum Egyesület (EME) (2014), pp. 36–47.

<https://eda.eme.ro/items/c484c2d9-96cc-4c25-8b31-937713e49498>

Papp Sándor: *Bethlen Gábor, a Magyar Királyság és a Porta (1619-1621)*. Századok (2011) 145/4: pp. 915–973.

https://library.hungaricana.hu/hu/view/Szazadok_2011/?pg=942&layout=s

Cziráki Zsuzsanna: *Bethlen Gábor fejedelmi látogatásai Brassóban a városi számadáskönyvek tükrében*. Aetas, (2011) 26/2: pp. 5–31.

https://acta.bibl.u-szeged.hu/30897/1/aetas_2011_002_005-031.pdf

Kármán Gábor: *Egy diplomáciai zsákutca: Bethlen Gábor házasságkötése Brandenburgi Katalinnal*. Aetas (2015) 30/3: pp. 9–36.

https://real.mtak.hu/31038/1/K%C3%A1rm%C3%A1n_Brandenburgi%20Katalin_Aetas2015.pdf

Ajánlott irodalom:

Kármán Gábor és Teszelszky, Kees: *Bethlen Gábor és Európa*. Bp., 2013.

Makkai László et al.: *Bethlen Gábor krónikásai*. Bp., Gondolat, 1980.

Makkai László: *Bethlen Gábor emlékezete*. Bp., Magyar Helikon, 1980.

Papp Sándor: *Bethlen Gábor hatalomra kerülése a török forrásokban és történetírásban: Tayyib Gökbilgin kutatásai és eredményei*. Aetas (2015) 30/3: pp. 72–84.

https://acta.bibl.u-szeged.hu/36057/1/aetas_2015_003_072-084.pdf

A prezentációt a szóbeli hetének szerdájáig el kell juttatni a vizsgabizottsághoz. A részletekről az érintetteket értesíteni fogjuk.

Végeredmény:

A döntőben szerzett teljesítmény alapján kerül meghatározásra a végső sorrend. A korábbi fordulók eredményeit a zsűri nem veszi figyelembe.

Eredményhirdetés: 2027. március 20.

Szállás és ellátás: A döntő résztvevőinek (diákok és tanáraik) biztosított.

Díjazás

Intézményi pontok (2026-os felvételi időszaktól számítva):

1. helyezett: 25 pont

2. helyezett: 20 pont

3. helyezett: 15 pont

(SZTE BTK, ÁJTK, GTK, ETSZK, JGYPK, MK, MGK szakokra)

További díjak: oklevél, emlékplakett, tárgnyeremény

Ajánlott irodalom

Oktatási Hivatal tankönyvei (TA, TB), katolikus tankönyvsorozat, Nemzeti Köznevelési Portál

Szervezők és kapcsolattartók

Szakmai bizottság: Farkas Judit, Juhász Krisztina, Blazovich Péter, Mészáros Tibor, Marton Gellért Ernő

Közkapcsolati referens: Izing Máté Antal (izingmm@gmail.com)

Szakmai kérdések: Blazovich Péter (blazovich.peter.mark@szte.hu)

A verseny támogatói:

Szegedi Tudományegyetem

SZTE Junior Akadémia

Partnereink:

Ujkor.hu

HUN-REN–SZTE Oszmán Kori Kutatócsoport

Szegedi Akadémiai Bizottság

Mozaik kiadó

Prof. Dr. Papp Sándor – tanszékvezető, SZTE Középkori és Kora Újkori Magyar Történeti Tanszék

Blazovich Péter – igazgató, SZTE Báthory István Gyakorló Gimnázium és Általános Iskola